

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

Felsefeciler Derneği'nin girişimiyle 28-29-30 Mart 2008 tarihlerinde ülke çapında "I. Felsefe Öğretmenleri Kongresi" düzenledik. Bu kongrede ülkenin değişik yerlerinden öğretmenler ve akademisyenlerle birlikte Felsefe Grubu Ders Programlarının nasıl geliştirilebileceğini tartıştık, gelecek için somut çalışmalar planladık ve sonuçlarımızı kamuoyuyla paylaştık. Ancak bu kongrede dile getirilen sorunlardan birinin ivedilikle yeniden ele alınmasının zorunlu olduğu anlaşılmıştır: Kongreden bugüne kadar geçen süre içinde, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın felsefe grubu derslerinin programlarının geliştirilmesi amacıyla çeşitli komisyonlar oluşturarak yürürlükte olan ve geliştirilmesinin gerekli olduğuna inandığımız programlara göre bile açıkça yetersiz ve geri olan "Program ve Kılavuz" taslakları hazırlatmış olduğuna ilişkin belgeler ortaya çıkmıştır. Bu taslaklarda bilgi aktarımı ve ders işleme yöntemlerine ilişkin pek çok ifade önerilen felsefe ve sosyal bilimler derslerinin nesnellikten uzak ve çağdaş bilgi ölçünlerine göre geri olacağı izlenimini uyandırmaktadır. Bu konuyla ilgili sorunları ivedilikle değerlendirmek üzere 12 – 13 – 14 Eylül 2008 tarihlerinde, felsefe grubu dersleri öğretmenlerinin, çeşitli üniversitelerin felsefe, sosyoloji ve psikoloji bölümlerinden akademisyenlerin ve uzmanların katılımıyla "Felsefe Grubu Ders Programları Çalıştayı"nı düzenlemeyi kararlaştırdık. Bu çalıştaya Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının ilgili yetkililerini ve yukarıda sözünü ettiğimiz taslakları hazırlayan komisyonlarında görev almış olan kişileri de davet ediyoruz.

Çalıştayımız öncelikle program değişiklikleri çalışmalarına ilgili branş öğretmenlerinin ve akademisyenlerin etkin bir biçimde katılmalarına aracı olmayı amaçlamaktadır. Taslakların içerikleri çok sorunludur. Bunu felsefe program taslağından bazı örnekler vererek açıklamaya çalışalım.

Taslakta felsefe dersinin amaçları arasında sayılan "milli değerleri özümsemek", "özgürlük ve sınırlılık dengesini korumak", "saygılı ve hoşgörülü olmak" gibi başlıklar, felsefe eğitiminin genel amaçları arasında değildir. Bu maddeler felsefe eğitiminin değil, ahlak bilgisi dersinin konusu olabilir.

Taslakta, kimi zaman teolojik bir yönlendiricilik göze çarpmaktadır. Sözgelimi, "varlıkların meydana gelişinde bir amaç olup olmadığı" gibi bir konunun öğrenci tarafından tartışılması ve şu sonuca varması beklenmektedir: "Her varlığın meydana gelişinde bir amaç vardır." Bu, gerek bilimlerde gerekse felsefede terk edilmiş bir görüş olan teleolojinin öğrenciye benimsetilmeye çalışıldığı anlamına gelir.

Taslak "Evrensel Anlamda Din İnsana Ne Kazandırır" ve "Evrensel Anlamda Felsefe İnsana Ne Kazandırır" başlıklarıyla din ve felsefenin karşılaştırıldığı bir tabloya yer vermiştir. Bu tabloda dinin insana "huzur", "mutluluk", "güven", "manevi doygunluk", "Tanrı sevgisi" verdiği öğretilmektedir. Bu konunun bir felsefe dersinin kapsamında ele alınması doğru değildir.

Taslağın pek çok yerinde din kültürü ve ahlak bilgisi ile milli güvenlik gibi farklı derslerin konularına ilişkin ifadelerle karşılaşılmaktadır: Öğrencinin” kişisel ve sosyal değerlere önem vermesi”, “hem etik hem de estetik değerleri, milli ve evrensel açıdan yaşamıyla ilişkilendirmesi”, “merak, şüphe, saygılı ve hoşgörülü olmayı yaşamına yansıtması”, “farklı düşüncelere saygı duyması”, “milli değerleri özümsemesi”, “eylemlerinde özgürlük ve sınırlılık dengesini koruyabilmesi”, “milli değerleri koruyup geliştirmesi”, “çevresiyle uyumlu olması”, “kültürel ve sanatsal değerlerimizi, kişilik gelişiminin ve toplumsallaşmanın bir aracı olarak görmesi”, “ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesi”, “bağımsız ve güçlü bir devletin vatandaşı olmanın anlam ve öneminin farkına varması”, “dinin insana kazandırdığı bakış açılarını fark etmesi”, “dinlerin bilime verdiği önemi fark etmesi”, “ahlaklı ve erdemli olmanın önemini kavraması”, “ödülü düşünmeden sorumlulukları yerine getirmesi”, “başkasında gördüğü kötü şeyleri yapmaması”, “yüzyıllarca bir arada yaşamı sağlayan inanç mozaiklerinin, bireye ve topluma katkılarına din olgusunun etkisini bilmesi” vb. istenmektedir.

Felsefe dersini bitiren bir öğrenci “Felsefe bir sorgulama biçimidir” sonucu dışında felsefeyle ilgili hiçbir şey hatırlamayacaktır. Felsefe tarihinden, felsefe sorunlarının ve özgün felsefi metinlerin özelliklerinden, felsefi düşünme biçimlerinin neler olduğundan habersiz kalacaktır. Ancak aklında, “Ben kimim ve bu dünyada niçin varım?” sorusunun önemli olduğu, “metafizik bir dünyanın var olduğu” “ahlaklı olmak gerektiği”, “her görüşe saygı duymak gerektiği”, “bizim devletlerimizin çok farklı olduğu”, “farklı inançlara sahip olanların bir arada mutlu yaşayabilecekleri ve Osmanlı’nın bunu sağlayabildiği”, “devletin güçlü ve adil olması gerektiği”, “geçmişimizin hoşgörüyü dayandığı ve dinimizin de bunu verdiği”; “Tanrının var olduğu ve bunun kanıtlandığı”, “dinin güven, mutluluk, huzur, sevgi vb. verdiği” gibi genel olarak felsefeyle ilgili olmayan savlar ya da görüşler kalacaktır.

Bu andığımız yönleriyle felsefe programı taslağı yönlendirici ve bilimsellikten uzak görünmektedir. Söz konusu taslaklara göre yapılabilecek müfredat değişiklikleri çağdaş ve nesnel bir eğitim anlayışına uygun değildir. “Felsefe Grubu Ders Programları Çalıştayı” bu konudaki sorunları irdeleyecektir.

Saygılarımızla,

Yaşar Küpeli
Felsefeciler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı